

РЕШЕНИЕ

№ 57

гр. София, 23.08.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховен касационен съд на Република България, II Наказателно отделение в открито заседание на деветнадесети март две хиляди и двадесет и първа година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ГАЛИНА ТОНЕВА
ЧЛЕНОВЕ: БИСЕР ТРОЯНОВ
ДИМИТРИНА АНГЕЛОВА

при секретаря Галина Иванова и с участието на прокурор Ивайло Симов, като разгледа докладваното от съдия Ангелова наказателно дело № 113 по описа за 2021 г., за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 346, т.1 НПК и е образувано по жалби от защитата на подс. И. Б. А., от самия подсъдим и от особения представител на гражданските ищци и частни обвинители И. Г. М. и С. Г. М..

С присъда № 103 от 11.11.2019г. по НОХД 32/2018г. Пловдивски окръжен съд – Наказателно отделение е признал подсъдимия И. Б. А. за виновен в това, че на 30.03.2017г. в [населено място], обл. П. умишлено е умъртвил Г. М. М. като убийството е извършено по особено мъчителен начин и с особена жестокост, а смъртта е настъпила на 01.04.2017г. и на основание чл. 116, ал.1, т.6, пр.2 и пр.3 вр. чл.115 НК и чл. 54 НК го осъдил на наказание лишаване от свобода за срок от петнадесет години, което да бъде изтърпяно при първоначален строг режим. На основание чл. 59, ал.1 НК е приспаднал времето, през което спрямо подс. А. е изпълнявана мярка за неотклонение “задържане под стража“.

Със същата присъда подсъдимият И. А. е осъден да заплати на гражданските ищци И. Г. М., И. Г. М. и С. Г. М. сума в размер на по 100 000 лева, представляваща обезщетение за причинени от деянието неимуществени вреди ведно със законната лихва от датата на увреждането, като исковете са отхвърлени до пълния им предявен размер от 200 000 лева /по отношение на И. М./ и от по 220 000 лева – по отношение на И. и С. М..

В рамките на осъществен въззивен контрол по жалби от защитата на подсъдимия и от особения представител на И. М. и С. М. Пловдивски апелативен съд - 2 наказателен състав с решение № 260069 от 14.12.2020г.

по ВНОХД 28/2020г. е потвърдил първоинстанционната присъда в наказателната и гражданско-осъдителната част.

В касационната жалба от подсъдимия А., депозирана чрез неговия защитник адв. Е. се декларират нарушения на материалния закон и на процесуалните правила от Пловдивския апелативен съд - касационните основания по чл. 348, ал.1, т.1 и т.2 НПК. Коментира се, че въззивният съд е направил неуспешен опит да санира извършените от първостепенния нарушения, тъй като е базирал изводите си на предположения като в жалбата е цитиран като употребен в решението израз „едва ли“ по повод невъзможността да бъде причинена смърт на човек от тъпчене с крака от страна на животно. Твърди се, че Апелативен съд не е коментирал възможността човек след като веднъж е ударен от животно /в конкретния случай коч/, след падането му на земята и последващо изправяне, да бъде ударен отново. Защитникът твърди, че не са подложени на конкретен анализ данните за множеството оръдия на престъплението. С тези аргументи се претендира оправдаване на неговия подзащитен и отхвърляне на „предявения срещу него граждански иск“ или отмяна на атакуваното решение и връщане на делото за ново разглеждане поради пропуски при изграждане на вътрешното убеждение на състава на Пловдивския апелативен съд.

В допълнението към касационната жалба от упълномощения пред настоящата инстанция защитник на И. А. – адв. Л., се акцентира на допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, изразяващи се в неизпълнение на задължението за обсъждане показанията на св. Х. А. и причините за промяна на тяхното съдържание в досъдебната и съдебната фаза на процеса. Вниманието на защитата е фокусирано върху неоснователно кредитиране на показанията на този свидетел, депозирани в хода на досъдебното производство, но без преводач, въпреки че такъв му е назначен от първостепенния съд /които показания не са кредитирани/, както и за оказван върху него натиск от полицейски служители. Защитата твърди, че осъдителната присъда почива на показанията на Д. А., Я. К. и З. К., които изнасят информация за съдържимото в проведени от тях оперативни беседи с подсъдимия и св. А.. По този начин, според защитата, недопустимо са подменени първични с производни доказателствени източници, което е довело и до нарушение на правото на подзащитния ѝ на справедлив процес, тъй като той е признат за виновен и осъден въз основа на недопустими доказателства, каквито са преразказите на описаните свидетели на съдържанието на провежданите от тях събеседвания, нямащи процесуална стойност. Отделно от това, тези показания не са били подложени и на подробен критичен анализ от съда. На последно място се поддържа, че експертните заключения по делото, включително и изслушаната пред втората инстанция комплексна ветеринарно медицинска и съдебномедицинска експертиза почиват на негодни доказателства –

свидетелства от досъдебното производство, неприобщени по съответния процесуален ред.

В допълнението към касационната жалба се претендира и явна несправедливост на наложеното на подсъдимия наказание поради неотчитане на изминалия четиригодишен период от осъществяване на деянието, чистото съдебно минало на А. и липсата на други негови противообществени прояви. Коментират се и размерите на уважените граждански искиове, които, според защитата, са завишени, тъй като не е отчетен фактът, че И. М. е пълнолетен и живее в отделно от пострадалия домакинство, а двете му малолетни деца – И. и С. М. са пребивавали в дом за деца, лишени от родителски грижи още преди смъртта на техния баща. В заключение моли касационната инстанция да отмени решението и върне делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд или да бъдат намалени размерите на наложеното на А. наказание и на присъденото по всеки от гражданските искиове обезщетение.

В своята самостоятелна жалба подсъдимият И. А. заявява, че Пловдивският апелативен съд е извършил превратна оценка на доказателствените източници, игнорирайки едни за сметка на други и е постановил съдебен акт въз основа на доказателства, придобити по слух и мълва. Моли да бъде оправдан или делото да бъде върнато за ново разглеждане от съдебен състав в друг, различен от Пловдивския, апелативен съд.

Касационната жалба на особения представител на И. М. и С. М. изразява несъгласието на касатора с липсата на достатъчна оценка от съда на загубата, която са претърпели неговите доверителки и с негативността и продължителния характер на изживяванията им от смъртта на баща им, включително и липсата на бъдеща грижа и подкрепа. Моли за изменение на атакувания акт с определяне на справедливо обезщетение в размер на по 220 000 лева за всяка една от доверителките му.

В съдебно заседание пред настоящия състав особеният представител на гражданските ищци и частни обвинители И. и С. М. отново излага доводите от касационната си жалба, допълвайки и като аргумент и липсата на принос от пострадалия за настъпилния вредоносен резултат. Жалбите на подсъдимия и неговите защитници счита за неоснователни поради липса на допуснати процесуални нарушения от предходните съдебни инстанции.

Защитникът на подсъдимия И. А. – адв. Л. - изцяло поддържа съображенията си, изложени в допълнението към касационната жалба, като отново подробно ги развива в съдебно заседание.

Подсъдимият моли да бъде уважена жалбата му срещу решението на Пловдивския апелативен съд.

Прокурорът заявява, че съдът в атакувания акт е проверил събраните доказателства съобразно изискванията на процесуалния закон и правилно ги е оценил. Моли да бъдат оставени без уважение жалбите на подсъдимия

и неговите защитници, а преценката по жалбата касателно размерите на уважените граждански искиове предоставя на съда.

Повереникът на гражданския ищец и частен обвинител И. М. изразява възраженията си срещу сочените като допуснати от съда процесуални нарушения в касационните жалби. Моли да бъде потвърдено атакуваното решение в наказателната му част, а по отношение размера на гражданските искиове счита, че следва да бъдат завишени.

Подсъдимият И. А. при дадената му възможност за последна дума моли съда да уважи жалбата му.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на страните, изложеното в жалбите от защитниците на подсъдимия, самият подсъдим и особеният представител на гражданските ищци и частни обвинители И. М. и С. М. и в пределите на своите правомощия, прецени, че те са допустими, но неоснователни.

В касационните жалби се възпроизвеждат част от аргументите, представени на вниманието на контролирания съд, на които той детайлно и задълбочено е отговорил.

В сезиращите настоящата инстанция документи се навеждат доводи за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, изразяващи се в базиране на изводите на контролирания съд на съдържимото в недопустими доказателствени източници – показанията на св. Х. А., депозиранни в досъдебната фаза на процеса без преводач и на полицейските служители А., К. и К., които са преразказали възприятията си от проведени с този свидетел и с подсъдимия „оперативни беседи“. Претендира се и незадълбочен анализ на тези показания от страна на въззивния съд, липса на отговор на всички възражения, отправени пред него и кредитиране на експертиза, обосновала заключението си на неприобщени по делото свидетелски показания. Настоящият състав следва да обсъди на първо място твърденията за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила от контролираната инстанция, тъй като при подобна констатация, би се обезпредметило произнасянето по останалите наведени от страните доводи.

Както вече бе посочено, в атакуваното решение Апелативен съд е дал коректен и детайлен отговор на отправените към първостепенната присъда упреци от страна на защитата като е възприел фактическа обстановка, отличаваща се от тази на първата инстанция с изрично посочени изключения, базирана на извършен собствен доказателствен анализ, в резултат на който е достигнал до извода за принципно правилното й установяване от страна на контролирания съдебен състав. Тук е мястото да бъде посочено, в отговор на твърденията на адв. Е. за липса на отговор на отправените пред втората инстанция възражения, че въззивният съд дължи отговор на отправените пред него аргументи и собствен анализ на доказателствените източници, въз основа на които е възприел съответната

фактическа обстановка, когато отговорът на направените пред него възражения изисква това. Това е необходимо, за да бъде преценено впоследствие дали не е налице пропуск в оценъчната дейност от страна на второстепенния съд, сочещ на превратно тълкуване на носителите на доказателствена информация, повлияло и върху яснотата на обективизираната воля. Контролираният въззивен състав правилно е разчел носената от доказателствените източници информация без да изменя тяхното значение, като е дал адекватен, детайлен и коректен отговор на всички наведени пред него възражения, които са относими към предмета на доказване по делото. Действително, той не е подходил с особено задълбочен и критичен анализ спрямо показанията на полицейските служители – свидетелите Д. А., Я. К. и З. К., но той не е бил и нужен, тъй като възприетата от съда фактология и последващият направен извод за авторството на подсъдимия в извършеното спрямо Г. М. посегателство, не се базира изключително на твърденията на тези свидетели – полицейски служители. Напълно правилен е подходът на контролирания съд, коментирал в мотивната част на своето решение, че тези показания представляват производни доказателствени източници и те следва да се обсъждат в контекста на цялостната доказателствена маса по делото. Тяхната природа се обуславя от факта, че това са лица, които изнасят информация за възприети от тях факти от свидетеля Х. А. и подсъдимия И. А. по време на събеседване с тях преди те да придобият каквото и да било процесуално качество. Информацията, депозирана от тримата свидетели в тази част, не е послужила за основа на последващите изводи на съда за съпричастността на А. към посегателството спрямо телесната неприкосновеност и впоследствие живот на Г. М., а както самият въззивен съдебен състав е посочил, той ги цени единствено касателно възприетата от тях обстановка на местопроизшествието и извършените процесуално-следствени действия, на които са присъствали. За базата на безсъмнително направения от Пловдивския апелативен съд извод за механизма на деянието, неговият извършител и причинната връзка между действията на А. и настъпилата впоследствие смърт на Г. М., са послужили както показанията на свидетеля Х. А., така и обективните находки на местопроизшествието, по тялото на пострадалия, показанията на други свидетели – съседи и лекарския екип, приел и оказал медицинска помощ на М., тези на св. Д. Д., както и заключенията на експертизите, включително и назначената и изслушана в хода на въззивното съдебно следствие ветеринарно-медицинска експертиза. Свидетелят Х. А. е и единственият свидетел – очевидец на събитията, развили се на 30.03.2017г. в овцефермата в [населено място] и неговите показания поради това му качество имат съществено значение за установяване както на фактите, така и на обективната истина по спора. Изнесената от него информация, обективизирана в разпита му на свидетел в досъдебната фаза на процеса от

разследващ полицаи е възприета с доверие и поставена в основата на преценката на контролирания съд. По отношение на тази показания упрещите на защитата са за извършения с доверие подход към тях, въпреки че свидетелят е разпитван без преводач /при назначен такъв в първостепенното съдебно следствие/. От цялостната преценка на гласните доказателствени източници в съдебната фаза и тези, приобщени от досъдебната такава, се установява, че не са налице каквито и да било индикации възможността на свидетеля А. да разбира и коректно да отговаря на поставените му въпроси, да е била ограничена. Само по себе си обстоятелството на последващо провеждане на негов разпит с помощта на преводач и то еднократно в хода на съдебното следствие, не игнорира като опорочени изявленията му в предходната фаза на процеса без ползване услугите на подобно лице. Преди стартиране на разпита му от 02.04.2017г. в досъдебното производство /т.1, л.159от материалите по делото/ самият А. е заявил, че са му разяснени правата по чл. 119 и чл. 121 НПК и няма нужда от преводач, тъй като е студент в България и знае писмен и говорим български език. Отделно от това, в показанията на останалите свидетели – Я. К., З. К., В. Н., М. Н. и Б. М., се съдържа информация за свободно общуване на български език между тях и А., допълнителен аргумент за което е участието на Х. А. в очна ставка със св. Я. М. /в първостепенното съдебно следствие/, при което съдопроизводствено действие не е участвал преводач. Всичко това, както и фактът на дългогодишен престой на свидетеля в Република България, съжителството му с лице, чийто майчин език е български /св. Л. А. – сестра на подсъдимия/, с която имат и общо дете, следването му в Медицински колеж в [населено място] обуславят адаптираността му към среда, в която се общува на български език. Възможно, както въззивният, така и първостепенният съд са подхождали с нужната прецизност към показанията на този свидетел, депозиран в двете фази на процеса, и са дали задълбочен и категоричен отговор за причините да подхождат с доверие именно към коментирания до момента негови показания, съпоставяйки ги детайлно с всички останали доказателствени източници, включително и с обективно установеното при изследването на трупа на Г. М., при извършения следствен експеримент с участието на А. и при оглед на местопроизшествие, за да достигнат до извода, че те, а не тези, афиширани в съдебната фаза на процеса, са в синхрон с тях. Контролираният съдебен състав е анализирал и вътрешната последователност на така депозираните от А. показания, за да базира именно на тях последващите си изводи. Дал е и отговор на отправените пред него възражения, подновени и пред настоящия състав, за недоброволност на казаното от свидетеля поради осъществен от полицейските служители натиск. Извън неналичието на каквито и да било твърдения в тази насока освен тези на свидетеля, който е близък роднина и партньор на подсъдимия, с когото се намират и в перманентно добри

отношения, обяснимо целящ да облекчи положението на „батко“ му /подс. А. – б.м./, са обективирани други в противната – тези на свидетелите Я. Я. и Д. М., които спорадично са възприемали провеждането на събеседването с А. от К. и К. и които отричат възприет от тях упражнен физически или психически натиск спрямо Х. А.. С позицията за правилната преценка на Апелативен съд за неповлияност на показанията на А. от външен неправомерен натиск или за депозирането им при наличие на непреодолима езикова преграда, настоящата инстанция напълно се солидаризира, тъй като тя е извършена, както бе посочено, след детайлен анализ на изложените последователно и хронологично основано на останалите факти, твърдения на А. и на относимостта му с други доказателствени източници, носещи едностранна информация.

Противно на позицията на защитата, обективирана в касационната жалба, контролираният съдебен състав е изразил ясно отношението си какъв е възприетият от него механизъм на деянието, намерил отражение в подробно описаната фактология, както и въз основа на какви доказателства, доказателствени средства и способности я установил. Не се съзира колебливост или произволен прочит на източниците, носещи релевантна информация, за каквато претендират подсъдимия и адв. Е.. Напълно категорично Апелативен съд, след обстоен анализ на обективните находки, гласните източници и доказателствените способности, вкл. и тези, възприети непосредствено от него при проведеното въззивно следствие, е афиширал позицията си, че смъртта на Г. М. е причинена от подсъдимия А. и то по описан във фактологията на решението начин, задълбочено изследвайки и отхвърляйки възможността установените наранявания, които са в пряка причинна връзка с леталния за пострадалия изход, да са от негови самонаранявания или от удари на дребно преживно животно – в конкретния случай – коч. Цитираният и наличен в решението израз „едва ли“, върху който се е фокусирал защитникът, всъщност е част от коментиранията от съда експертиза и не представлява самостоятелно съждение на съда, което да сочи на колебливост в изводите му. Всъщност съдът е напълно категоричен както за възприетия механизъм на деянието, до който е достигнал след оценка на доказателствените източници съобразно реалното им съдържание, така и относно оръдието на престъплението, чието описание е изчерпателно изброено съобразно възприетията и описанието на различните лица, които са депозирали показания за него /л.50 от решението на ПАС/, но неоставящо съмнение касателно единичността на този предмет.

Не могат да бъдат възприети като коректни и упреците, че заключенията на експертизите, поставени в основата на значимите към наказателната отговорност на А. изводи на съда, са базирани на неприобщени доказателствени източници. В атакуваното решение той е възприел информацията, изнесена от вещите лица въз основа на техните

специални знания в съответната област – съдебна медицина, ветеринарна медицина, подплатени с обективизираното при изследването на трупа на Г. М. и установените увреждания, както и знанията на специалистите по етология /поведение на животните/, включително и на показанията на разпитания от въззивния съд свидетел Д. Д. – дългогодишен специалист при отглеждане на породата, обгрижвана от подсъдимия, свидетеля А. и тяхното семейство, както и от пострадалия Г. М..

Тезата на защитата, за да претендира намаляване размера на наложеното на подсъдимия наказание, отмерено от съда, се базира на изминалия времеви период от осъществяване на деянието до настоящото разглеждане на делото, липсата на предхождащи осъждания и противообществени прояви на И. А., позитивни характеристични данни и предприемане от негова страна на действия на 01.04.2017г. пострадалият да бъде отведен в болница. При визирани в санкционната част на разпоредбата на чл. 116, ал.1, т.6 НК наказания лишаване от свобода за срок от петнадесет до двадесет години, доживотен затвор или доживотен затвор без замяна, Апелативен съд, отчитайки всички изброени от защитата обстоятелства, е приел, че адекватно спрямо И. А. е най-лекото алтернативно наказание, предвидено в санкционната част на приложимата материално правна норма и то в неговия минимален размер. При тази преценка не може да се приеме, че са налице очевидни несъответствия между обществената опасност на дееца и деянието и смекчаващите и отегчаващите неговата наказателна отговорност обстоятелства, за да бъде коментирана явна несправедливост на наказанието. То съответстват по вид и размер на целите на чл. 36 НК и не следва да бъде ревизирано в желаната от защитата на подсъдимия посока.

Касаторите атакуват пред съда и решението на Апелативен съд – Пловдив в неговата гражданско-осъдителна част, макар и претенциите им да са с противоположен знак. Доказателствената информация е еднопосочна и неколеблива, че Г. М. е поддържал, макар и непостоянни, контакти със своите деца – гражданските ищци И. М., И. М. и С. М.. Действително, И. М. е живеел в отделно домакинство, както основателно сочи защитата, но въпреки това са поддържали близки отношения, за което свидетелства и Я. М., като И. М. е бил и човекът, организирал погребението на пострадалия. Малолетните И. и С. М. - еднокръвни сестри на И. М., са били близки с баща си и ограничението на постоянните им контакти, вкл. и настаняването им в Дом за деца, лишени от родителски грижи и преди, и след смъртта на баща им, не са зависели изцяло от волята на Г. М., тъй като тяхната майка – св. М. Н. е ограничавала тези контакти. Всички тези обстоятелства са преценени от въззивния съд, за да потвърди като правилно отмерени размерите на уважените граждански искиове на трите деца на пострадалия. Съгласно указанията в Постановление №4/23.12.1968г. на Пленума на ВС „при определяне размера на

неимущественните вреди следва да се вземат под внимание.....възрастта на увредения, общественото му положение, отношенията между пострадалия и близкия, който търси обезщетение...“. Неизмерим в паричен еквивалент е емоционалният срив и последващи страдания на децата, загубил по неочакван и насилствен начин своя баща, но отмереният от Апелативен съд размер би могъл по справедлив начин да компенсира тази загуба. Въпреки пълнолетната възраст на И. М. между него и баща му не е била прекъсвана физическата и морална връзка. От друга страна, малолетната възраст на И. и С. М. /седем- и петгодишни към момента на смъртта на пострадалия/ не може да бъде приета като фактор, който игнорира техните негативни емоции и неблагоприятни от емоционално естество последици в живота им вследствие смъртта на Г. М., засилващи се с тяхното израстване, когато обективно няма да могат да получат бащина подкрепа. Изследвайки всички тези обстоятелства, справедливо Апелативният съд е потвърдил размера на уважената част от гражданската претенция на дъщерите на пострадалия – на по 100 000 лева за всяка от тях, отчитайки и неперманентно полагани грижи за тях приживе от страна на М., за да не отмери претенцията в пълния ѝ предявен размер.

При извършената констатация за неналичие на превратност в оценъчната дейност на въззивната инстанция, която да е довела до нарушение на материалния закон, както и допуснати съществени процесуални нарушения, настоящият състав стои на позицията, че след задълбочена и внимателна преценка на наличната по делото доказателствена маса, въззивният съд в атакувания съдебен акт основателно е потвърдил присъдата на първия съд.

Поради това Върховен касационен съд – Второ наказателно отделение

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 260069 от 14.12.2020г. по ВНОХД 28/2020г. на Пловдивски апелативен съд – Втори наказателен състав.

Решението не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:

1.

2.